

Domáca úloha cvičenie 11 - riešenie

DÚ: Ukážte, že

$$\sum_{n=1}^{\infty} \cos\left(\left(\frac{3}{4} + n\right)\pi\right) \sin\left(\frac{1}{n}\right)$$

je rad so striedavým znamienkom. Použite Leibnizovo kritérium konvergencie, aby ste ukázali, že rad je konvergentný.

Riešenie:

Platí:

$$\begin{aligned}\cos\left(\left(\frac{3}{4} + n\right)\pi\right) &= \cos\left(\frac{3}{4}\pi + n\pi\right) = \cos\left(\frac{3}{4}\pi\right) \cos(n\pi) - \sin\left(\frac{3}{4}\pi\right) \sin(n\pi) \\ &= \left(-\frac{\sqrt{2}}{2}\right)(-1)^n - \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)0 = (-1)^{n+1} \frac{\sqrt{2}}{2}\end{aligned}$$

Teda máme:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \cos\left(\left(\frac{3}{4} + n\right)\pi\right) \sin\left(\frac{1}{n}\right) = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} \frac{\sqrt{2}}{2} \sin\left(\frac{1}{n}\right)$$

Označme $a_n = \frac{\sqrt{2}}{2} \sin\left(\frac{1}{n}\right)$, potom pre každé $n \in \mathbb{N}$ platí: $0 < \frac{1}{n} \leq 1$, z čoho vyplýva, že $a_n > 0$ pre každé $n \in \mathbb{N}$. Skutočne ide o rad so striedavým znamienkom.

Vypočítajme limitu postupnosti $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{2}}{2} \sin\left(\frac{1}{n}\right) = \frac{\sqrt{2}}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \sin\left(\frac{1}{n}\right) = \frac{\sqrt{2}}{2} \sin 0 = \frac{\sqrt{2}}{2} 0 = 0.$$

Pre všetky $n \in \mathbb{N}$ platí:

$$\frac{1}{n+1} < \frac{1}{n}$$

Kedže $\sin x$ je na intervale $(0, 1)$ rastúca, tak pre všetky $n \in \mathbb{N}$ máme:

$$\sin\left(\frac{1}{n+1}\right) < \sin\left(\frac{1}{n}\right)$$

Z toho dostávame:

$$a_{n+1} = \frac{\sqrt{2}}{2} \sin\left(\frac{1}{n+1}\right) < \frac{\sqrt{2}}{2} \sin\left(\frac{1}{n}\right) = a_n.$$

To znamená, že postupnosť $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je klesajúca.

Obe podmienky Leibnizovho kritéria konvergencie radov so striedavým znamienkom sú splnené a preto je rad $\sum_{n=1}^{\infty} \cos\left(\left(\frac{3}{4} + n\right)\pi\right) \sin\left(\frac{1}{n}\right)$ konvergentný.